

for 1. Dette kan da ikke være af Iver mod Examina, at man anbringer en saadan Sum, en saadan Biværm af Examina. Det bliver ikke Andet end Examina, som vøge i det Uendelige. Altsaa kan Hensigten ikke være at ville modarbejde Examina. Heller ikke kan det være for at modarbejde Examens-Charakteren; thi der staaer udtrykkelig: „Der gives da dem, der have underkastet sig Prøven, et Vidnesbyrd om dens Udfald“. De Paagjældende skulle altsaa have Charakter hver Gang, og det er saaledes saa langt fra, at man arbejder mod Charaktererne, at man tværtimod indfører 13 Istedetfor 1. Det er det, som den ærede Forslagsstiller i Birkeligheden gjør. Men den ærede Forslagsstiller gaaer endnu videre; han indfører nemlig et Testimonium, en Charakter, et Vidnesbyrd efter en enkelt Mand's Skjøn, og en enkelt Mand's Skjøn om Noget, som han i de allerfleste Tilfælde umuligt kan vide, nemlig om en Person's Kundskab, hvis Kundskaber han ikke har undersøgt, da han kun har at undersøge, om Studenten i en enkelt Green kan tage Examen eller om han ikke kan tage den. Han skal tilige give Vidnesbyrd om den Paagjældendes Flib, som han heller ikke kan kjende i de fleste Tilfælde, eller i det Allerhøjeste kun deraf, at Studenten har mødt ved hans Forelæsninger, det vil sige: sidet paa Bænken, og maaskee ikke hørt efter, een Time om Dagen i et halvt eller heelt Aar. Og dog skal Professoren have Lov til at udstede en Examensattest. Det er rigtignok at drive Examensvæsenet til en Yderlighed, som, hvor galt det end er, dog endnu ikke er kjendt i Danmark. Dersom man vilde udføre dette i alle andre Retninger, hvad vilde da Enden blive? Naar En kunde gaae op den ene Dag i Et og den anden Dag i et Andet, f. Ex. først i Venenes Anatomi, og næste Dag i Musselshyttemet, saa i Armenes Anatomi, saa i Venenes, saa i Hovedets — det vilde være at sønderrive Examen i en Mængde Dele; det vilde ikke blive Andet end en stor Examensklub. Hvad vil den ærede Forslagsstiller vinde Andet ved det nærværende Forslag, end ved det, der var stillet ifjor, hvilket jeg har erklæret og gjentagende erklæret, at jeg er enig med den ærede Forslagsstiller i? Hvad er det, man

foruden det vil have frem? Det er, at man vil slaae den juridiske Videnskab ihjel, fra de Studerendes Standpunkt, og fra Professorernes Standpunkt. Man vil fra de Studerendes Standpunkt gjøre det; thi det er efter min Mening den største Wildfarelse at troe, at en Videnskab kan som et Stykke Smørrebrød lade sig skære i Strimler, som, naar man spiser dem, ere ligesaa nærende, som det hele Stykke. — Videnskaben har skilt sig i forskjellige Dele, men den Synthese, at disse Dele tilsammen udgjøre et Hele, er ikke kommen frem paa Maa og Faa; det er saaledes ifølge Fornuftgrunde; — de forskjellige Dele behøve og understøtte indbyrdes hinanden og ere mere eller mindre nødvendige for at forstaae det Hele; Ingen kan sige, at han forstaaer det Ene, uden at han har Kundskab om det Andet. Man seer dette tydeligt i de exacte Videnskaber. Lad f. Ex. en Mand i et Semester høre Forelæsninger over Ligninger og i et andet en Forelæsning over en vis Afdeling af Geometrien; hvorledes skulde man kunne tænke sig, at han skulde kunne forstaae disse enkelte Dele af Videnskaben, uden at kjende den i det Hele? Det Ene er nødvendigt for at opløse det Andet. Saaledes er det ogsaa her. — Man kan maaskee indvende, at dette er en Feil. Ja vel, der er Ufuldkommenhed i alt Mennekeligt, men dette er imidlertid det Beste, man er kommen til; det har gjennem Aarhundreder udviklet sig saaledes igjennem de dygtigste Mænd. Naar man altsaa vil, hvad man naturligviis gjør, drive den Ungdom, som studerer Jurisprudentsken, til at tage særskilt Examen i visse Stykker, staaer man, fra deres Standpunkt, Videnskaben ihjel. Men endnu mere gjør man dette fra Professorernes Standpunkt; thi naar Professorerne holde Forelæsninger paa samme Maade som nu, i samme Afdelinger som nu, i Forhold til den sig her i Landet udvikkende Rettsvidenskab og i Overensstemmelse med den, ville Forelæsningerne, dersom Forslaget gaaer igjennem, ikke kunne benyttes af de Studerende. Det vil, som bemærket af den ærede næstforegaaende Taler, den ærede Rigsdagsmand fra Viborg (Klein), ikke kunne gaae an; thi naar Vedkommende blev examineret, kunde han svare, naar han skulde opløse et bestemt Punkt i den Af-